

تأثیر فناوری اطلاعات بر یکپارچگی بازار کارآیی سازمان و توسعه نیروی انسانی

اشاره:

موضوع یکپارچه شدن کشورها برای بهره‌برداری از اقتصاد جهانی و فرآیند جهانی شدن در محافل بین‌المللی، همچنان در حال بررسی است. نشست‌های گوناگونی در گوشه و کنار جهان برگزار می‌شود تا به بررسی موانع و مشکلات جهانی شدن بپردازد و در این راستا، سازمان‌های بین‌المللی از جمله سازمان ملل، صندوق بین‌المللی پول، بانک جهانی و... فعالیت‌های وسیعی به‌عمل آورده‌اند.

اجلاس اخیر شورای اقتصادی، اجتماعی سازمان ملل (اکوسوک) که پنجم ژوئیه ۲۰۰۰ در نیویورک برگزار شد، به بررسی مسأله فناوری اطلاعات و دسترسی به اطلاعات، اصلاحات ساختاری، کاهش فقر و... پرداخت.

مقاله‌ای که اکنون پیش رو داریم، سخنرانی «لدوارد آنیات» معاون مدیرعامل صندوق بین‌المللی پول درخصوص راه‌های یکپارچه کردن همه کشورهای در فرآیند جهانی شدن اقتصاد است.

این سخنرانی در نشریه بررسی صندوق بین‌المللی پول منتشر شد و نظر به اهمیت مباحث مطرح شده در آن توسط خانم لیلی عمرانی ترجمه و تلخیص شده و در اختیار خوانندگان محترم نشریه «بررسی‌های بازرگانی» قرار گرفته است.

موضوع این جلسه «نقش فناوری اطلاعات در یک اقتصاد بر مبنای علم» است که موجب طرح مسأله «ارتباط» شده است.

من فقط به این حقیقت اشاره نمی‌کنم که برخی افراد یا اقشار اجتماع از اینترنت استفاده می‌کنند و برخی دیگر دسترسی به این آخرین پدیده ارتباطاتی و فناوری پیشرفته را ندارند.

مشکل اینجاست که برخی کشورها به اقتصاد جهانی مرتبط هستند و از فرصت‌های عظیم جهانی شدن اقتصاد در جهت افزایش سرمایه‌گذاری، ایجاد

مشاغل و رشد بهره‌مند می‌شوند، در حالی که سایر کشورها این‌طور نیستند.

خیلی حیرت‌آور نیست که «ارتباط نداشتن» در دنیای فقر رخ دهد، قشری که فاقد دستیابی به خدمات اولیه اجتماعی، زیربنای ضروری و فرصت‌های درآمد و اشتغال و شبکه اینترنت هستند.

ارتباط نداشتن یا بی‌ارتباطی، موجب انزوا و در حاشیه بودن می‌شود، آن هم زمانی که بین طبقه غنی و فقیر یک کشور یا بین طبقه غنی و فقیر کشورهای دیگر، فاصله فزاینده‌ای وجود دارد.

مسأله مهم این است که خانواده

سازمان ملل و به‌ویژه صندوق بین‌المللی پول چه کاری می‌تواند در جهت کمک به یکپارچه کردن تمام کشورها در اقتصاد جهانی شده فزاینده ما انجام دهد؟

یک دورنمای روشن‌تر اقتصاد جهانی اخبار دلگرم‌کننده آن است که اقتصاد جهانی به‌طور قابل‌توجهی نسبت به بحران سال‌های ۹۸-۱۹۹۷ بهبود یافته است.

رشد اقتصاد جهانی پس از دو سال رکود، به‌طور طبیعی باید در سال جاری به حدود ۴/۵ درصد برسد که بالاترین

میزان از سال ۱۹۸۸ است و در سال آینده با همین وضع ادامه می‌یابد. اکثر کشورهای برخوردار از بازار در حال گذار که بحران‌هایی را تجربه کردند، اینک از رشد اقتصادی برخوردار هستند که این امر نشان‌دهنده اقدام قاطع و مصمم سیاست‌گزاران در پیروی از تلاش‌های تعدیل و اصلاحات اقتصادی است، گرچه هنوز کارهای زیادی باقی مانده که باید انجام شود.

در ضمن سایر کشورهای در حال توسعه و همچنین تعدادی از کشورهای با اقتصاد در حال گذار به این رشد کمک می‌کنند.

حتی اگر این چنین هم باشد، نمی‌توانیم مغرور شویم، زیرا سه مورد نگرانی به ذهن ما خطور می‌کند. اول آنکه آیا ما به اندازه کافی برای تضمین توازن مجدد تدریجی برای ایجاد رشد اقتصادی در میان مناطق مهم فعالیت کرده‌ایم و کاری انجام داده‌ایم؟ مناطقی چون ایالات متحده که رشد اقتصادی آن همچنان در سطح بالایی است، ژاپن کشوری که بهبود اقتصادی آن پس از رکودی که سپری کرد، در جریان است و اروپا، جایی که بهبود اقتصادی در آن پس از یک دوره رکود در شرف انجام است؟

دوم آنکه آیا ارزش برابری ارزهای کلیدی و مهم با بنیان‌های میان‌مدت هماهنگی دارد، به‌ویژه یورو در مقابل دلار؟

سوم آنکه آیا به اندازه کافی در جهت تضمین انجام تعدیل‌های لازم در بازارهای مالی به‌طور منظم و تا سر حد امکان، کار کرده‌ایم یا خیر؟

اکنون بیش از همیشه، این اضطرار وجود دارد که ما انتقالی آرام به سوی یک الگوی متوازن رشد جهانی داشته باشیم. در ایالات متحده، این به معنای داشتن فشارهای مازاد تقاضا، دقت در کاهش ندادن غیر ضروری موضع مالی است. در ژاپن و اروپا، این به معنای از عهده سختی‌های ساختاری برآمدن است که شامل مقررات‌زدایی هوشمندانه بخش‌های کلیدی است.

○ اعتقاد داریم که اطلاعات به‌موقع و تفصیلی می‌تواند از تراکم مشکلات جلوگیری کند و این کار با ملزم کردن دولت‌ها در به عمل آوردن اقدامات مناسب در زمان صحیح صورت می‌گیرد.

در آمریکای لاتین، این به معنای ادامه روند کاهش کسری بودجه برای ایجاد اعتماد سرمایه‌گذاری است و شامل مخاطراتی در ارتباط با نیازهای تأمین مالی خارجی می‌باشد. در آسیا، این به معنای ثابت‌قدم ماندن در ساختار مجدد بانکی است.

در آفریقا، این به معنای گسترش اصلاحات اقتصادی و نهادی به‌منظور گسترش پایگاه اقتصادی و ایجاد جوی خوشایند برای فعالیت بخش خصوصی است.

محیط زیست اقتصاد جهانی

به‌طور اساسی اقتصاد جهانی از شکل خوبی برخوردار است و به ما فرصت مناسبی برای افزایش تلاش‌هایمان در جهت نشر منافع جهانی شدن به کشورهای بی‌ارتباط می‌دهد. جهانی شدن یک پدیده تازه نیست، لیکن آنچه که متفاوت است، تأثیر عظیم و شگرفی است که فناوری‌های اطلاعاتی بر

یکپارچگی بازار، کارآیی و سازمان صنعتی و همچنین توسعه سرمایه انسانی دارد.

فناوری‌های جدید از طریق کاهش هزینه‌ها به کارآیی و رشد کمک می‌کنند. کاهش این‌گونه هزینه‌ها در جهت تقلیل موانع بر سر راه ورود، افزایش رقابت و کمک به بالاتر بودن میزان سرمایه‌گذاری است.

افزایش کارآیی و تغییرات ساختاری

در امور بازرگانی همانند یک شوک مثبت در جهت عرضه عمل می‌کند که می‌تواند به تغییر کمیت در کل بهره‌وری منجر

شود. پیشرفت حاصله در پردازش اطلاعات، نوآوری مالی و آزادسازی مالی، توسعه و گسترش جریان‌های مالی داخلی و بین‌المللی را سبب شده است. جریان سرمایه حتی با احتساب بحران‌های اخیر، آزادتر شده است.

به‌طور کلی تأثیر جریان سرمایه در تعیین روند تغییرات نرخ‌های ارز در کوتاه‌مدت، اکنون مهم‌تر از جریان‌های تجاری است. با این حال هنوز این اشکال بزرگ وجود دارد که جریان‌های سرمایه بسیار فزّار (حساس) می‌باشند.

تا چند سال پیش، حتی زمانی که بحران‌های مالی رخ داد، به‌طور اساسی بحران‌های مالی ریشه در فقدان تعادل در اقتصاد کلان و تراز حساب جاری داشتند. لیکن اکنون ریشه بحران‌ها به‌طور فزاینده به حساب سرمایه انتقال یافته و با ضعف در بخش‌های مالی داخلی ارتباط دارند.

اکنون این پرسش مطرح است که برای ایجاد محیط زیست امن‌تر برای

پاسخگویی» از طرف خود و کشورهای عضو منتشر کرده است. ما به شدت اعتقاد داریم که اطلاعات به‌موقع و تفصیلی می‌تواند از تراکم مشکلات جلوگیری کند و این کار با ملزم کردن دولت‌ها در به عمل آوردن اقدامات مناسب در زمان صحیح صورت می‌گیرد. ما معتقد هستیم که اطلاعات و استانداردهای بهتر باید به نفع کشورهای فقیر و غنی باشد. حتی موضوع کنفرانس که در جهت پیشرفت فناوری اطلاعاتی است، موجب دگرگونی در ارتباطات شده است.

تا حدود ۱۵

سال پیش، صندوق بین‌المللی پول منبع عمده و شاید تنها منبع نشر اطلاعات در مورد اوضاع اقتصادی بسیاری از کشورها

بود. کار ما توسعه و حفظ اطلاعات در مورد همه کشورها بوده است. فعالیت‌های ما به طور فزاینده به سمت تعیین استانداردها و قوانین مربوط به اطلاعات جمع‌آوری شده از سوی خود کشورها نیز بوده است. در سایر زمینه‌های اصلاحات، حجم عظیمی از کار ما مربوط به نقش بخش خصوصی در جلوگیری و حل بحران‌ها بوده است.

«هورست کهلر» مدیرعامل صندوق بین‌المللی پول با «دخالت سازنده» و همکاری بین کشورهای وام‌گیرنده، بخش خصوصی و بخش رسمی بین‌المللی چه در زمان خوشی و چه در زمان بحران، موافق است.

صندوق که با بانک جهانی، سازمان ملل و سایر شرکا، همکاری نزدیک دارد، در نظر دارد مسأله کاهش فقر را در

ملی و اقتصادی به‌ویژه مایل مربوط به ثبات سیستم مالی را بسط داده است. یکی از ابتکار عمل‌های آن، اعلام «برنامه ارزیابی بخش مالی» بود که اجرای آن در سال گذشته به عنوان یک پروژه مهم با همکاری بانک جهانی آغاز شد.

هدف از اجرای این برنامه، جلب تعداد فزاینده‌ای از مؤسسات همکار برای تعیین قدرت‌ها و آسیب‌پذیری‌ها، ارزیابی نظارت بر استانداردهای بخش مالی و کمک به کشورها در شناخت اصلاحات لازم در بخش مالی است. دوم آنکه، کشورها و فعالان بازار

○ نوآوری مهم، اکنون گرفتن برنامه‌های جامع راهبردی برای کاهش فقر است که از سوی دولت‌های مستقل با به‌کارگیری برد وسیعی از سهامداران از جمله جامعه مدنی و جامعه اعطاکندة کمک مالی تنظیم شده‌اند.

برای کنترل سلامت سیستم‌های مالی و اقتصادی به‌طور کلی به راهنمایی‌هایی نیاز دارند و جامعه بین‌الملل روی ایجاد استانداردها و قوانین عملکرد، خوب کار کرده است.

صندوق بین‌المللی پول اینک دارای استانداردهایی برای اطلاع‌رسانی داده‌ها و قوانین عملکرد خوب برای شفافیت سیاست‌های مالی و پولی است.

سایر مؤسسات استانداردهای نظارت بانکی، مقررات مربوط به اوراق بهادار و بیمه، سیستم‌های پرداخت و تسویه حساب، حسابداری و حسابرسی و رژیم‌های ورشکستگی را توسعه داده‌اند یا در حال توسعه آنها هستند.

سوم آنکه، صندوق بین‌المللی پول بیش از همیشه اطلاعاتی را به عنوان بخشی از تعهدش نسبت به «شفافیت و

اقتصاد جهانی چه باید کرد؟

سیاست‌گذاران در کشورهای توسعه‌یافته و در حال توسعه باید تعدیل‌های مهم ساختاری را که در بسیاری موارد به تأخیر افتاده‌اند، را برعهده بگیرند.

صندوق بین‌المللی پول باید به فعالیت‌های اصلی خود مانند تثبیت اقتصاد کلان، امور پولی، مالی و سیاست‌های نرخ ارز و مایل بخش مالی بیشتر توجه کند و فعالیت خود را با شرکایش در سایر زمینه‌ها به‌خصوص زمینه اجتماعی گسترش دهد.

صندوق

بین‌المللی پول که همکاری نزدیک با مجامع بین‌المللی دارد، راه‌های بهتر جهت جلوگیری از بروز بحران‌ها و اداره بهتر

بحران‌هایی که رخ داده را بررسی کرده است.

ما همچنین به بررسی راه‌های متمرکزتر و مؤثرتر کردن این مؤسسه ادامه داده‌ایم. ما به راه‌های احتمالی اصلاحات به‌دقت توجه و آنها را ارزیابی کرده‌ایم.

در بسیاری از زمینه‌ها پیشرفت‌هایی در افزایش شفافیت و جوابگویی، توسعه به رسمیت شناخته شدن استانداردها و قوانین در سطح بین‌المللی، تقویت سیستم‌های مالی داخلی، افزایش ظرفیت برای ارزیابی آسیب‌پذیری خارجی کشورها و به‌جلو راندن مناظره در مورد رژیم‌های نرخ ارز، به عمل آمده است.

اجازه دهید مسایلی را در اینجا تشریح کنم. اول آنکه صندوق بین‌المللی پول نظارت خود بر سیاست و توسعه‌های

اولویت برنامه‌های خود قرار دهد.

ما اینک ارتباطات پیچیده بین رشد و فقر را بهتر درک می‌کنیم. مدتهاست به این امر واقف هستیم که سیاست‌های مساعد اقتصاد کلان همسو با رشد هستند و این سیاست‌ها و اصلاحات ساختاری روزافزون همسو با کمک به طبقه فقیر است. زیرا رشد، مهمترین منبع کاهش فقر و همچنین منبع کلیدی برای تأمین مالی پایدار برای هزینه‌های اجتماعی است.

کاهش فقر و برابری اجتماعی می‌تواند به سیاست‌هایی همچون سرمایه‌گذاری در آموزش ابتدایی و بهداشت اولیه کمک کند و افزایش توانمندی‌های طبقه فقیر را در کمک به تولید و افزایش رشد اقتصادی موجب شود.

این امر مهم یک‌شبه رخ نمی‌دهد، لیکن می‌توان در دوره معقولی از زمان اتفاق بیفتند.

در اینجا می‌توانم مثالی از کشور خودم ارائه کنم. فقر در شیلی در دهه اخیر در فضایی از رشد اقتصادی قوی و افزایش ثبات قیمت‌ها، به میزان قابل توجهی کاهش یافته و همین امر به رشد واقعی دستمزدها و توسعه سریع اشتغال منجر شده است.

هزینه‌های اجتماعی در شیلی افزایش یافت و به دقت در جاهای درست هزینه می‌شد و بخش‌های حمایت شده مؤثر به روی رقابت و پویایی باز می‌شدند.

نمایندگان کشورها در اجلاس سران سازمان ملل در سال ۱۹۹۵ در کنپهاگ وعده دادند که میزان فقر را تا سال ۲۰۱۵ به نصف تقلیل دهند. این یک هدف بلندپروازانه است و پیشرفت مهمی در این زمینه صورت گرفته است.

در حالی که برخی مناطق همچون شرق آسیا و کشورهای حوزه اقیانوس

آرام، می‌روند تا این هدف را تأمین کنند، ولی سایر کشورها از جمله کشورهای آفریقا و بخش‌های بزرگی از آمریکای لاتین و کشورهای حوزه دریای کارائیب خیلی عقب هستند.

امید ما به‌طور عمده به رهیافت کاهش فقری است که توسط جامعه بین‌الملل در سپتامبر گذشته تأیید شد. اکنون نوآوری مهم، همانا گرفتن برنامه‌هایی از راهبردهای جامع برای کاهش فقر است که از سوی دولت‌های مستقل با به‌کارگیری برد وسیعی از سهامداران منجمله جامعه مدنی و جامعه اعطاکننده کمک مالی تنظیم شده‌اند.

تأکید عمده بر روی مالکیت، شفافیت، مدیریت خوب و پاسخگویی است. بانک جهانی به همراه بانک‌های توسعه‌ای منطقه‌ای و مؤسسات وابسته به سازمان ملل سکون انجام مباحثات با مقامات را درخصوص طراحی سیاست‌هایی با هدف کاهش فقر به‌ویژه امنیت اجتماعی را به دست گرفته تا از طبقه فقیر و آسیب‌پذیر حمایت کند.

صندوق از سیاست‌های اقتصادی که محیط مناسبی برای رشد اقتصادی پایدار فراهم کند، حمایت می‌کند.

کاهش بدهی‌ها

جزء مهم دیگر این رهیافت جدید یک ابتکار عمل مربوط به بدهی است تا به کشورهای فقیر با بدهی سنگین در سطح وسیع، امکان کاهش بدهی را بدهد. ما در حال حاضر در مورد ۳۶ کشور صحبت می‌کنیم که اکثر آنها در آفریقا هستند. این ابتکار عمل موجب می‌شود که بدهی خارجی این کشورها تا قریب دوسوم تقلیل یابد.

اما این پرسش‌ها مطرح است که چرا روند کاهش بدهی‌ها سریع‌تر پیش نمی‌رود؟ آیا صندوق بین‌المللی پول و

بانک جهانی بر شرایط سخت و غیرمعمول تأکید دارند؟

در واقع ما از پیشرفت سریع این روند ممانعت می‌کنیم و دلیل آن نیز درگیری‌های مسلحانه، ناآرامی‌ها و مسایل حکومتی و کاهش شدید رشد اقتصادی، اجتماعی و اصلاحات ساختاری هستند.

این ابتکار عمل به شرطی می‌تواند به کاهش فقر و ایجاد رشد اقتصادی کمک کند که شرایط برای بهره‌گیری از منابع اضافی ایجاد شوند و از دستور کار توسعه کشورها حمایت شود.

صندوق و بانک جهانی ملزم هستند که منتهای سعی خود را برای سرعت بخشیدن به این روند انجام دهند.

صندوق به‌تازگی «کمیته مشترک اجرای برنامه‌ها» را برای نظارت بر ارایه به‌موقع و مؤثر این برنامه‌ها تشکیل داد. برای آنکه برنامه کاهش بدهی سخاوتمندانه‌تر عمل کند، منابع مالی بیشتری باید تأمین شود که در سال ۱۹۹۹ این رقم به حدود ۱۴ میلیارد دلار رسید.

باید فرصت‌های بزرگی که با محیط زیست اقتصادی و آرامش فعلی اقتصادی در اختیار ما قرار گرفته است را در نظر بگیریم.

ابتدا باید به سراغ مناطق خودسرتر اصلاحات که در عصر بازارهای جهانی شده بسیار مهم هستند، رفت. اهداف ما، در نهایت، افزایش استانداردهای زندگی، از بین بردن فقر و بهبود اوضاع جهانی است.

برای حصول این اهداف، باید مطمئن شویم که همه کشورها کاملاً به اقتصاد جهانی مرتبط شده‌اند.

